

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

LŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
re 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Papok, gazda-
gi egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 8 K. Tani-
knak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány ára
10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér.
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden lapot érkező közlemények, előfizetések
kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. — és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

HUSVÉT.

A Krisztus szenvedésén, halálán kesergő kereszténység gyászát lelkes öröm váltja fel a mai ünnepen.

— Nolite expavescere! Ne féljete, a názáreti Jézus, kit megfeszítettek, feltámadott!

Ez volt a sirnál álló angyal örömiradója. Ezekre a szavakra hangzik föl a kereszténység diadaléneke:

„Örökre él, sohsem alél.
A két ezredéves babér.

S míg csak egy hü szívet talál,
Míg csak meg nem hal a halál,

Míg idő lesz és századok:
Az egyház él. Sion ragyog!

A Golgota megrázó tragédiájának isteni hőstét világuralkodóvá avatta a vértanúság töviskoszoruja.

Az igénytelen, alázatos Názáreti ledönti a pogány istenek oltárait és a hatalmas Cézárak uralmát megsemmisítve, helyébe
litja a kereszt hitét. Új világot teremt a szeretet tanával, mely az emberi élet fenséges erkölcsi forrása lesz. Magasan szárnyaló
ondolatok és érzelmek ragadják meg milliók lelkét. A koronás fők alázattal borulnak le a porba; nagy hősök lépnek a küzdőterre;
adósok, költők, művészek lelkét valami csodálatos varázs kapja meg; államok keletkeznek az új erkölcsi rend alapján. Az egész
ilág újjá születik. Éveit Krisztustól kezdi számítani. *Ő él és uralkodik...*

Ezt az életet, ezt az uralkodást ragyogja szét az egész világon a feltámadás dicsősége, melyben — Szent Ambrus szerint
hinni üdvös, remélni édes, nem hinni benne: büntetés.

Oh, én hiszek! Szívemet a földi boldogság nem elégíti ki. A mulandóság gyötrelme nem engedi. Az élet álom, melyből
alóra ohajtók ébredni azzal a hittel, mely millióknak édes enyhét ad a szenvedések között. Ezt a hitet szívünkbe az örök Isten
totta és nincs nép a világon — legyen emberevő vad, vagy a legcivilizáltabb — mely az istenség sejtelve nélkül lenne.

Nevezd bárminek, Isten van. Ennek tagadása semmivé teszi az erkölcsi rendet, érthetatlenné az életet, lehetatlenné az erény
s bűn közötti különbséget, czéltalanná az ember küzdelmeit. A legnagyobb természettudósok: Volta, Newton, Linné, Leibnitz,
apjainkban Sechi, Pasteur, Hyrll stb. mélyen vallásos férfiak voltak.

Mikor a bölcselkedőknek a világ keletkezéséről eltérő, ingadozó, legtöbbször káoszszerű doktrínáiról hallok, lelkem boldog
egnyugvással keresi fel a milliárd csillagok, kimért törvények közt mozgó világát. Az eszem és szívem azt mondja: Itt örök törvény
arancsol. Ubi est lex, ibi est legislator, hol törvény van, ott törvényhozó is létezik.

Ez az én Istenem! Ez a mindenható, látó és tudó; ez a jutalmazó és büntető Isten nyilatkozik meg a természet örök
rvényében és a lelkiismeret jutalmazó és büntető érzésében. Ki ezt a lelkiismeretet eloltotta, csak a börtöntől való félelmében nem
veti el a rosszat; míg az istenfélő a rosszat még a rejtkehelyeken is bűnnek, Isten megbántásának tekinti. És az az ember,
a láthatatlan isteni tekintélynek meghódol, mennyivel inkább hü, igaz colgára a társadalomnak, mint a másik, kit csak a földi
atalom kényszerít a jóra!

Senkire sem lehet erőszakolni a hitet, de joggal elvárhatni, főleg a művelt embertől, ne bántsa azokat, kiknek a hit
gyedüli, legdrágább kincsük. Ne bántsatok a vallást, ezt az egyetlen támaszát a népnek, melyre nehéz sorsában az inséges munka
s szenvedés között támaszkodik. A nép nem járhat az élvezetek tündércsarnokaiba; nem élhet a sport, divat, turista-szenvedélyeknek;
földi élvezet, gazdagság, hatalom, pompa előtte ismeretlenek. Az ő boldogsága a templom, hol nehéz munkája után megpihen,
rőt merit, vigasztalódik s honnan a mennyei Atyába helyezett édes bizalommal tér meg, övéivel együtt a további küzdelmekhez.

Az ember hite, mint Kossuth mondta, az ő mennyországa. Ne raboljátok el azt, a mit soha vissza nem adhattok neki!

* * *

Nagy és magasztos ünnep a husvét.

Hajdan a fejedelmek a foglyokat börtönükből szabadon bocsátották ezen ünnepen. Törvényszünetet rendeltek. A hivek
mától kezdve pünkösdi utáni szombatig bezárólag az istentisztelet alatt állva végezték imádságaikat. Mindez a husvét magasztos voltát hirdette.

Az egyház, a keresztény idősámítás szerint évről-évre megüli a feltámadás ünnepét. Ünnepli, mivel Krisztus valóban
feltámadott. E nélkül a kereszténység meg sem alakul. „Ha Krisztus fel nem támadott volna, kiált fel az Apostol, akkor hiábavaló a
mi hitünk és a mi tanításunk!”

A hitnek mekkora dicsősége, a reménynek mily nagy vigasztalása foglaltatik ebben a szóban: Feltámadott!

Midőn Napoleon 1805-ben Milanóban Olaszország királyává koronáztatta magát s visszatért Franciaországba, Cenis hegyfokán
megállott. Büszkén nézte lábainál a févilágot. De csakhamar megilletődéssel szólt Bessiere tábornokhoz:

— Oh, ne ámítsuk magunkat! Mi vagyok én egyéb törékeny üvegdarabnál, kit az egek Ura pillanatra felemelt, hogy a
naga céljaira felhasználjon és egy másik pillanatra megint elvet!? De Krisztus él és uralkodik örökké!

Igen, Krisztus él és uralkodik! Hogyha róla hallunk — évezredek múlva is — szívünk átmelegsik, keblünk feléje
melkedik, kezeink hozzá kapcsolódnak össze... Szavai, tettei vigasztalóan hatnak egész lényünkre...

A nemzet, mely vele tart; a család, mely hozzá ragaszkodik; az ember, ki őt szereti: elveszni nem fog soha!

Krisztus a feltámadás és élet!

Fülei Sz. Lajos.

A m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának elvi jelentőségű határozataiból: Midőn az ingatlan tulajdonos ingatlanát meghatározott értékben egy harmadik személyre azért ruházta át, mert ez helyette adósságokat fizetett, a $4\frac{2}{10}\%$ -os illeték nem a kifizetett adósságtól, hanem az ingatlan értékétől jár. — Parkihágási ügyben beadott felelkezés helyegmentes. — Ha a fél az örökösödési illetéket azért kéri töröltetni, mert a hagyaték peressé vált; az ily kérelem határidőhöz kötve nincs. — Néptanítóknak olyan beadmányai, amelyekkel a m. kir. földmívelésügyi miniszter felhívására a tanfelügyelő útján gazdasági tanfolyamra jelentkeznek, helyegmentesek. — Az italmérési engedélyek iránti ügyek a közigazgatási bíróság hatáskörébe nem tartoznak. — A szülő a kiskorú gyermeke terhére kiszabott illeték ellen akkor is felelbezzhet, ha a fizetési meghagyás a kiskorúnak kézbesített. — Jogerősen megállapított házadómentesség nem hosszabbítható meg azon a czímen, hogy a ház utólag olyan községhez csatoltatott, melyben a házadómentesség hosszabb időre terjedt.

A lótenyésztési kerületek kérdéséről.

Folyt. és vége.

Miksa Imre kijelenti, hogy báró Wesselényi Bélának nézeteivel nem mindenben ért egyet. Erdélyben az egyöntetű lótenyésztést kivihetőnek nem tartja, számolni kell szerinte Erdély különleges viszonyaival. Fejleszteni kell a lóanyagnál ama tulajdonokat, melyekkel a régi erdélyi ló birt. Nem pártolja a lipiziaikat, mert kisméretűek. Katona-lovat neveljünk. Szerinte a ménestulajdonosok kegyelethől tartják fenn méneseiket, kényeztetni kellene őket a kormány részéről. Erdélyben a köztenyésztésre szükséges méneket az itteni ménesekből kellene beszerezni. Felpanaszolja, hogy csupán azon ménnek kerülnek Erdélybe, melyek Magyarországon nem kellene. Itt elnök felvilágosítólag megjegyezte, hogy az utóbbi években a sepsiszentgyörgyi méntelep lóállományának több mint 50 százalékát újította fel, e szerint a panasz nem indokolt.

Székely György szerint a mén-állomány sokat javult, nem kívánja a lipizait, szerinte indokolt az angol vér, ideértve a Noniusokat is; és az arabs alkalmazása a köztenyésztésben. Törekednünk kell, mondja, hogy egyöntetű jellegű ménestulassanak ki az egyes fedezettő-állomásokra. A bileki katonai csikólegelőt nem tartja alkalmas-

nak, nem fejlődnek a csikók, miért is a kisebb-méretű hároméveseket oda nem veszik meg. Dr. Jekel Frigyes, Brassó vármegye alispánja, a megye területéről az angol telivért óhajtaná kizárni. Közös csikólegelőknél szövetkezés útján leendő létesítését javasolja. Ugron Zoltán válaszolja az erdélyi lótenyésztés hanyatlását. A hegyi, illetve a havasi nagy lóállományra nincsen elegendő mén, ez iránt kérne intézkedést.

Tekintettel kell lenni a hegyvidékek különleges viszonyaira, a méneknek a köztenyésztésre való kijelölésekor. A lipiziait kizárna a köztenyésztésből, már azért is, mivel jellegét elvesztette. A tenyésztési kerületek megalkotását nem helyesli. Nem óhajta, hogy a lótenyésztés terén kényszer alkalmazassék. Daniel Lajos a keleti vér fentartását kívánatosnak jelzi, mert hisz a régi erdélyi ló is a turkoman és arabs lovak ivadéka volt, vissza kell vezetni őket a régi alapra. A községek kötelező ménlótartásának is vannak aggályai. Báró Bánffy Kázmér a tájfajta tenyésztések behozatalának híve; azonban a vármegyéje területén az angol telivért mellőzni óhajtaná. Báró Bornemisza János nem kívánja a tenyésztési kerületek létesítését. Lázár László kifogásolja, hogy a miniszter Hunyadmegye néhány birtokosának lehetetlenné teszi azt, hogy hidegvérű lótenyésztést üzzön, mert nem engedélyezi, hogy maraközi kanczáit a petrozsényi közsébbányá-társulat tulajdonát képező ménekkel fedeztesse. Szerinte Hunyadmegye gazdasági viszonyai indokoltá teszik azt, hogy a nép a hidegvérű lovat tenéssze.

Mindezekből kivethető, a mit előbb is fel említettünk, hogy az erdélyrészi tenyésztők nem csoportosultak egy határozott irányú javaslat mellett.

Két értekezleten is felmerült a községeknek az 1894. évi XII. törvényzikk értelmében 1904. évben életbelépő ménlótartás kötelezettségének kérdése. Lossonczy Mihály miniszteri tanácsos az aggodókat megnyugtatta. A kormányzat azon van, hogy minél több községi mén álljon az erre jelentkező községek rendelkezésére, melyeket az állam részletfizetés mellett engedélyez a községeknek; különben a miniszter indokolt esetekben szegényebb községeknek teljesen díjtalanul is engedélyez méneket. Remélhető, hogy fokozatosan az igények kielégítést fognak nyerni.

Minden egyes értekezleten az elnök kijelen-

tette, hogy a lótenyésztésre vonatkozólag az értekezleten elhangzott javaslatok, kívánalmak és indítványok, az illető értekezleti jegyzőkönyv alapján, az annak idején a lótenyésztési kerületek megalkotása érdekében tartandó országos értekezlet elé fognak terjesztetni, a hol azok megvitathatók.

Az értekezletek eredményeit különben abban vonhatjuk össze, hogy az ország lótenyésztőinek zöme a tenyésztési kerületek merev keresztülvitelét nem óhajta. Az elnöklő miniszteri tanácsos különben is kifejtette, hogy ő már évek óta az egyes ménkiosztásoknál figyelemmel volt az ország egyes vidékei lótenyésztési viszonyaira és lótenyésztési irányára s reméli, hogy a ménkiosztásnál való figyelem mellett az egyes fedezettő-állomások egyöntetűségét elérhetjük. A ménnek zömét rövid idő alatt kicserélni, áthelyezni a gyakorlatban kivihetőnek.

Valamennyi értekezleten a jelenlevők egyhangú kívánságára a földmívelésügyi minisztert üdvözlötték, a miért alkalmat adott a gazdáknak, hogy ebben a fontos kérdésben nézeteiket elmondják és a kérdést megoldani segítsenek.

A miniszter — mint értesülünk — még a nyár folyamán Budapestre értekezletet hív egybe, hogy a telepterületenként összegyűjtött anyagot egy nagyobb értekezlet megvitassa.

Mindezen széleskörű előtanulmány azért szükséges, hogy a lónevelést biztos alapokra fektethessük s a kitűzött czélunk megfelelőleg irányíthassuk.

Tan- és nevelésügy.

Tájékoztató a siketnémák tanítására. Valamennyi vármegye, városi törvényhatóság, község és az egyesek tájékoztatása végett, a siketnémák felvételének, illetve iskoláztatásának módjait, a következőkben ismertetjük: A siketnémák intézeteibe (iskoláiba) vallás-, nemzetiség- és nemre való tekintet nélkül felvehető: oly 7 éven felüli és 10 éven aluli korban levő siketnémák, a kik a siketnégen és az ennek következményeül tekinthető némaságon kívül más testi, vagy lelki fogyatkozásban nem szenvednek. Ha valamely növendéknek csak felvétele után tűnnek ki, hogy az hülyeségben, gyengeelméjűségben, nehézkórságban, vagy más, az oktatást akadályozó betegségben szenved, eltávolíttatik. A növendékek

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYÁJA.

Az ember és életcélja.

— Irta: Spaller József szakiskolai tanár. —

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárgyaja.

Nemrégiben egyik Szent-Antal estélyen igen szép, meggyőző vonásokban hallottam ecsetelni a mi legjobb Atyánknak, az árvák és özvegyek vigasztalójának, reményének, a jó Istennek létezését. Létezését annak, akiről a költő oly szépen mondja:

Isten, kit a bölcs lángesze föl nem ér,
Csak titkon érző lelke óhajta sejt!

Nemcsak a világ legnagyobb gondolkozói mutatják meg nekem az Istent. Ott látom én őt az ébredő fűszálban; ott a virágok illatos kelyhében, érzem a kis pacsirtának égbe hangzó gyönyörű trilláiban, szemlélem a csillagok miriárdjaiban. Főleg pedig érzem saját énemben; a lelkemben, mely a föld zajában megnyugvást nem találhat, amelyet valami ellenállhatatlan vágy, valami kimondhatatlan érzélem arra készít: hogy áhitattal boruljak le színed elő Dicső!

S ha már megtaláltuk az Istent a párját vesztett fülme kesergő dalában, az özvegyek és árvák bánatos sóhajtásaiban, ha ott látjuk őt az édes anya szeretetteljes csókjában, amelylyel új szülöttjét keblére ölelé, dédelgeti, ápolgatja; ha látja őt az édes, jó atya véres verejtékében, amelylyel mindennapi kenyerét biztosítja, hogy a szeretet Istevétől megszentelt családját boldogíthassa: miért keresnők tehát azt, akit már megtaláltunk.

Keressük inkább a jó, az igazi embert, Istennek a képmását; keressük azt, aki az emberi életnek Isten által elénkbe irt célját keresztény emberhez illő módon igyekszik betölteni.

Mi az ember? Az ó-kor egyik bölcsé Plató azt mondja: Az ember egy kétlábu tolltan állat. Annak a kornak, amely az ember fo-

galmát ily módon határozta meg, le kellett tennie, össze kellett omlania. Helyén fölépült a keresztény társadalom. A Krisztus szíve szerinti társadalom, Jézus Krisztus, az isteni Megváltó, a maga példájára, életével mutatta meg, hogy mi az ember? Testből és halhatatlan lélekből álló lény. Kettős czélt tűzve az igazi ember elé az Istent, u. m. a földi és égi czélt.

A műveltség, a tudományos haladás e fennen magasalt századában mindnyáján halljuk-e, hisszük-e azt, hogy az ember testből és halhatatlan lélekből áll. S vajjon manapság, bár régen letűnt a pogány ó-kor a maga ferde nézeteivel, nem találunk-e olyan emberekre, akik az ember fogalmáról egy cseppet sem bírnak tisztultabb nézettel, mint maga Plató.

Vegyük csak az ateistákat, a társadalmi életnek e szörnyetegeit. Ezek azt mondják: ne beszéljünk a lélekről. Olyan nincs. Az ember sem nem több, sem nem kevesebb, mint a kármelelik állat. Gondolkozik az agysejtekkel; érez, olykor könnyekre is fakad, mert, hát beteges az idegzete. Aztán ki látta valaha a lelket? Igaz szerintők csak az, amit bonczoló kés alá lehet venni. Amit részecskékre lehet vagdalni a bonczoló-teremben.

Valóban furcsa dolog magát a lelket a bonczkással keresni. Mint egy tudós férfiú mondja: akkor keresni a lelket, midőn nincsen odahaza.

Vajjon Munkácsinak »Ecce Homo«-ját, vagy »Krisztus Pilátus előtt!« szívet és lelket elragadó genialis alkotásainak forrása az agysejtecskében található-e föl? Vajjon a Stabat Mater nagyszerű tevéjét, a naponként magunkhoz vett különféle táplálékokból képződött agysejtek megteremthették? Vajjon a szív idegeinek kóros, beteges tünete-e az, midőn az édes anya szenvedő gyermekét oly önfeláldozó hűséggel ápolja?

Még ez sem elég! A híres Paganininek és Lisztnek az emberi szívet oly mélységesen érintő, elbűvölő accordjaiból a durva anyag szól-e hozzánk?

Bizonyos az, hogy a művészeknek Istentől megszeretett lelke beszél hozzánk, ez örökségű művekből — intve, tanítva minket, hogy ime életünknek nemesebb része a lélek, mire képes, ha megbecsüljük azt, ha a tökéletesedés útjáról le nem térünk, aminthogy irva is van: Legyetek tökéletesek!

Igen! csak a lélek, az emberbe lehelt ez isteni szikra: képes ily nagyszerű alkotásokra. Olvasom, hogy egy tudós élet-tanár, beakarta bizonyítani tanítványai előtt, hogy az ember testből és lélekből áll, bár egy kissé tulajdonos szemléltető alakban, következő módon bizonyította be azt: Egy napon egyik tanítványához fordulva, arcul ütötte s a teremből kiutasította. A tanuló sirt és távozott. Egy másik tanuló pedig egy levelet nyújtott át s azt is kiutasította, aki szintén sirt. Most kérde a tanár: vajjon miért sirt az, akit először kiutasított. »Azért — felelék a tanítványai — mert a tanár ur arcul ütötte és megfenyegette.« Miért sirt a másik, akinek a levelet nyújtottam át? ... Senkisem tudott erre feleletet adni. Erre egy másik tanár így szólt: »Mert a másik tanuló is fájdalom érte, nem ugyan testét, hanem lelkét, mert az átnyújtott levél édes anyjának halála hírért hozta.« Ebből megértették a tanulók, hogy az emberben kell valami nemesebbnek is lennie.

A modern tudomány emberei, mondjuk a materialisták azt állítják, hogy a test oly anyagból van alkotva, amely folytonos megújulásnak van alávetve. Nyolcz év alatt husa, csontjai, talán még a szíve sem az többé, ami volt. Az agysejtek is, tehát a szájuk ize szerinti lélek, egynehány év alatt megújulnak, többé már nem a régiek.

En édes, jó Istenem: hiszen ilyenformán, aki 80 évet számlál e siralomvölgyében, annak éppenséggel 10 lelke és nem kevesebb szíve volt az átél 80 év alatt. Szegény édes anyá! aki gyermekedet a bölcsőtől kezdve a sirig ugyanazon végtelen szeretettel öleled át, nem ütközel-e meg az ilyen beszéden?

fizek, vagy ingyenesek. A tápdij egy tanévre — további intézkedésig — 200—240 K; mely előleges havi, negyed- vagy félévi részletekben fizetendő. Ez összeg fejében a növendékek tisztességes és feddhetlen hírű családoknál helyeztetnek el. Ennek ellenőrzése végett a szülők a növendékek elhelyezése iránt az igazgatóságot a felvétel előtt tájékoztatni tartoznak. Az elhelyezésről az igazgatóság kívánságra a saját hatáskörében intézkedik. Az intézetbe való felvétel iránti kérvények legcélszerűbben az intézeti igazgatóságnál nyújtandók be. Siketnémák számára ez idő szerint a következő intézetek és tanfolyamok állanak fenn: Budapest, Vác, Kecskemét, Arad, Kaposvár, Temesvár, Kolozsvár, Szeged, Jolsva, Eger, (Székesfehérvár, Ungvár). A folyamodók kérvényei, hivatalból, a lakhelyükhöz legközelebb fekvő siketnémák intézete, igazgatóságához utasíthatnak és első sorban ott kíséreljék meg felvételüket. A felvétel iránti kérvényekhez a következő mellékletek csatolandók: a) keresztlevele vagy születési bizonyítvány; b) a gyermek siketnémaságát igazoló tisztí orvosi bizonyítvány; c) himlő-oltási bizonyítvány; d) hatósági kimutatás a családi birtokállapotról. A b) és d) alatti csatolmány számára csakis az intézeti igazgatóság által díjtalanul megküldött nyomtatvány-ürlapok használhatók. A felvételért folyamodók felszerelt kérvényei, minden évben, június hóban, Vácott május 1-én tárgyaltnak, hogy a felvételt nyerő növendék hozzátartozói még a tanév megkezdése előtt idejekorán értesíthetők legyenek. Az egyszer benyújtott felvételi kérvények a benyújtás napjától mindaddig nyilvántartatnak az intézeti igazgatóság által, míg a folyamodó vagy felvétetik, avagy, míg a 10. életévet be nem tölti. A 10. életévet betöltött siketnéma gyermekek kérvényei, a kérvények anyakönyvből az igazgatóság által hivatalból töröltetnek és a folyamodóknak visszaküldetnek. Ugy szintén tárgyalás nélkül hivatalból visszautasítatnak a 10. évüket már betöltött siketnéma gyermekek felvétele iránt benyújtott kérvények, mert az ilyenek az iskolákba már felvételt nem nyernek. A teljesen vagyontalan gyermekek elátlási költségeinek megszerzéséről az illető iskolák felügyelő bizottsága gondoskodik. Tekintettel azonban a folyamodók nagy számára és az adományok elégtelen voltára, első sorban azok kérvényei vehetők figyelembe, akik a gyermek elátlási költségeiről, legalább részben gondoskod-

nak. Amennyiben pedig erre szegénységük miatt nem lennének képesek az 1898. évi XXI. t.-cz. 8. §-ának b) pontja értelmében az illetőségi község, vagy a jótékony társadalom gyámolítja őket e részben. Miért is gyámolításuk ügyét ez uton legmelegebben ajánljuk a hatóságok és egyesek figyelmébe. N á r a i S z a b ó S á n d o r dr min. oszt. tanácsos, a gyógypaedogiai intézetek orsz. szaktanácsának elnöke.

Egyházi élet

Szt. Antal felolvasó-estélyekről beszámolás

Megnyúlt a nap. Elűzve a hideg takarót termékenyítő meleget lehelt a föld élére. Az emberek a hangyákat követik. Nehogy télen ezek vádjára érhesse: „ha nyáron énekeltél, most tánczolj”, szorgosan látnak anyagi dolgaik után. Ha este marad is fenn kis idejük, csak annyi az, hogy elrebegetik Istennek hálaikat a napi segítségért s továbbra is kiesdik azt önmagukra. Mindenki munka után láthat, nem szorul tehát ingyen jótévközkekre.

Bevégződött azért a szent-Antal felolvasó-estélyeknek is kiszabott sora. Jól esik azok végén két dolgot konstatálni: a régi mondás igazságát, hogy egyesült erő sokat bír kivinni és hogy nem halt ki a keresztény szeretet, még mindig találhatók, kik egy igazán humánus célra — minden haszon nélkül is — erőikkel és tehetségeikkel készek közreműködni, még pedig nemcsak a nyomor enyhítésére (ugyanis: „Szegények mindenkor vannak veletek”), hanem a mi az enyhítésre minket reábir: a szeretetnek az emberek szívében való felkeltésére is.

Miként — koszos költőnk szerint — „a ki saját korában jól teljesítette kötelességeit, az élt minden kornak”, úgy, aki saját városában, községében tehetsége szerint enyhítette a szegények nyomorát, gyógyította a szenvedők sebeit... ugyszintén helyes utra igyekeztet vezetni másokat s ő is azon tört elő: az kétségtelenül a legnagyobb hazafi. S ez miben rejlik? Az ember észszerű felvilágosodása, kötelessége élénk tudata: alapja az erkölcsiségnek, még pedig nemcsak a nagy Kölcsey szellemében: Minden állam talpköve a tiszta erkölcs... hanem ugys: amennyiben szó van a Gondviselés által reánk rótt kötelességeiről t. i. az Isten és ember viszonya; ugyszintén: Isten akaratából mik a kötel-

meink a családdal, Isten földi országával, hazánkkal és a társadalommal szemben? Ez a fensőbb erkölcsiség, ez az alapja és szülő oka a másoknak, mely aztán Kölcsey szerint az államnak lesz rendíthetetlen talpköve.

E nagy eszmék kidomborítása volt a „Szt. Antal felolvasó-estélyek” lefolyt sorának is főfeladata. Nemcsak a jelen korszellem káros befolyásától vonta el tehát időnkint az embereket, hanem: e magasztos eszméket olyannyira begyőző felolvasások, elhatározásra bíró lelkes szavak, Isten és embertársaink szeretetére hangoló zenék és énekek hangzottak el, melyek alkalmasok voltak: úgy abban a pillanatban kellemes élvezetet szerezni, mint az értelem felvilágosítását és a szív nem-sítését is eszközölni. Ki ezeket nem hallotta, mérhetlenül sokat veszített. Azonban nem is volt ok panaszra a részvétlenség miatt, mert legtöbbször tulsufolt volt a nagyterem és vonzó jó példaként örvendő látuk ott főispánné ő méltóságát majdnem mindenik estélyen.

Nem volt meddő anyagi oldalát tekintve sem. A megjelent közönség — tetszés szerint — 1, 2 vagy 10 fillért, némelyek 1—3 koronát is ejtettek a perselybe, hogy a város szegényeinél a nyomor enyhítésénél közreműködjenek s így, mindenki tehetsége szerint, az egész közös erővel segítse az egészet. A tartott 10 estélyen összegyűlt 390 K 90 fillér. Ebből 198 K 20 fillérrel a szegényeknek ép a legnagyobb hidegek alkalmával: karácsonra, ujévre és máskor is fát vettünk és más legszükségesebbekben is kisegítettük őket, az elnökség és választmány közös megállapodása szerint. A 192 K 70 f pedig még a döntést várja, hogy a szegények mily nemű kisegítésére fordíttassék. Azon szegények felkeresésében, kik el nem jöhettek, favétel és kiosztásban a kilencz tagu választmány buzgólkodott, özv. Simó Györgynével élükön. És itt csak embert néztek, úgy, hogy talán többen részesültek más vallásuk segélyben, mint katolikusok. Rendezők és szereplőkben is együtt működtek katolikusokkal a más vallásuk. Ezekből tehát világosan kitűnik, hogy a Szent Antal felolvasó estélyek, nem kizárólag felekezeti, hanem az egész udvarhelyi társadalom szellemi és anyagi jóllétének előmozdítói. Itt közlöm az ideirendezők névsorát, kik fáradságot és áldozatot nem kimélve, működtek az estélyek sikerein. A rendezők sora szerint: P. Gvardián, Lőfi Ilus, Lőfi Berta; Zimny Ferenczné, Lukácsffy Teréz,

Milyen ellenmondás is. Hiszen, ha az agy is folytonosan változik, ha a 8 év előtti agyvelőt az ember ujjal cseréli föl, honnan van az, hogy az aggasztó, az élte alkonyán is oly hűen emlékezik vissza a kedves gyermekkorra, a himes mezőre, a játszi pillangókra, a rét ezerszínű virágaira, a kis madárkákra, melyek dala gyönyörködteték szívét és lelkét? Miért, hogy a vándor, akit a sors távol üzött hazájától, bár mulnak évek s fürte ősz már — visszatér lélekben ama kis házikóhoz, ahol először ejtette ki e sokatmondó szavakat: édes, jó anyám! — Mintha még most is hallaná: Drága gyermekem!

Mi mint Istennek a képmásai nem az anyagban keressük a fenséges gondolatokat, e szép érzelmeket. A lélek műve ez. A léleké, amely bár érzékeink alá nem esik, de amelynek nyilvánulásait csak a lelkileg teljesen vak nem látja.

Az ímént említettem uraknak, tehát az ateistáknak olynemű gondolkodása, amely lelket absolute nem ismer, akik az oltár előtt térdre boruló keresztény hívőben egy apait utánzó majmot látnak, a hazaszeretet fenkölt alakjainak egy Hunyadi Jánosnak, Kapisztránnak, Zrínyinek, Losonczinak, Kinizsinek — hős, dicső tetteiben egy darab husnak a munkáját látják. No az ilyen tanoktól, azoknak véres száju hirdetőitől mentesd meg Isten a magyarok hazáját. Mentse meg Isten Mária országát, mely a hitnek a védelme alatt, életeink, lelkünk legszebb eszményének az Istennek segédelmével tarthatta fenn magát ezer éven át e hazában s neki köszönhető, hogy annyi balszerencse között s oly sok viszály után, megfogva bár, de törve nem! él nemzet e hazán.

Mi tehát — mondom — a majom teoriának bármily zengzetesek is a szavak, bármily csiklandósak is — amelylyel kínálgatják — hivatni nem lehetünk. A majmokkal úgy komédiákban el-el mulatunk, megbámuljuk ügyességüket, ám ősapánkat keresni abban, vagy bizonyosrokonérzéseket táplálni irántuk lelkünkben — nó arra már rá se gondolunk. Eszembe jut itt egy

angol ember, aki midőn a majomtól való származásunk minden egyes tételét alaposan megczáfolta, végre egy orangutánhoz vezetett az ateisták elé s így szólt: „Ha valaki közületek ezt az urat (t. i. a majmot) ismeri, üdvözlétül nyujtsa oda kezét s mint kedves rokonszorítsa keblére. Én, ugymond az angol, ilyen individuummal nem barátkozom.”

S ha már kétségtelen az, hogy Isten a saját lelkét lehelt belénk, mi is lehetne az ember életének célja?

Lelkünk lényege bizonyítja, hogy életünk célját itt a földön el nem érhetjük. Már testi életünk alkotása is mutatja a kettős célt t. i. véges és örök rendeltetésünket. A föld felé irányulnak azok az életszerveink a kezek, lábak stb., amelyek a földi élet legszebb céljának elérésére, a munkásságra alkotvák. Ám a fej, lelki életünknek e temploma ég felé irányul: hadd legyen utjelzője a mi lelkünknek, törekvéseinknek, vágyunknak.

A földi javak összehalmozása a gazdagság, jóllét, a kényelem megteremtése a szó nemesebb értelmében vitt életcélunk nem lehet. Aki csak a földi javak után kapkod, de az égre nem tekint: annak lelkében nemesebb érzelmeket ne keressünk. Az jobb is, ha magát azon társadalom tagjának tekinti, amelynek egy példányát az ímént említettem angol az ateistáknak bemutatta.

Az ilyen emberekből kerülnek ki aztán az önzők, a szívtelenek, a henyék, a haszonlesők, akik nem ismerik a szegényt, akiknek nincsen vigasztaló szavuk az elhagyatott árvákhoz, akik félnek, távoznak a rongyokba burkolt koldustól, mert érzik, hogy a rongyok azon a személen termettek, amelyet szívtelenségnek, rossz léleknek nevezünk. Az ilyen embereket már Plató szerint is száműzni kellene a társadalomból, hogy mint ragódó férgek ne pusztítsanak többé a társadalom életfáján.

A jó cselekedetekben, embertársaink szeretetében, a szegények, árvák gyámolításában keresse ki-ki azt az ideált, amelyet az Isten ön-

kezüleg irt az emberi kebelbe s amelynek aztán megvalósításáért utolsó lehelletéig küzd a keresztény szellemtől áthatott lélek!

Magában a lélek halhatatlanságában benne van az örökkévalóság fogalma is. A lélek halhatatlansága nem egyéb, mint örök élet!

Maga Sokrates is azt mondotta: hát nem volna-e igazságtalanság az, hogy miután igen soknak e földi életben a keserűség csordultig telt pohara jutott osztályrészül, egyszerre megszűnjön élni a fájdalomtól megsebzett szívére gyógyító irt sehol ne nyerjen. Nem! az Isten ily igazságtalan nem lehet.

Valóban iszonyu volna az a gondolat, hogy miként a rét virága, amelyet leszakítunk, miként a fű, amelyet lábbal tiprunk, mi is majd egykoron oda leszünk, hogy a lélek, mely életünknek szárnyakat adott s amely annyi szép ideálért hevült, testünkkel együtt megszűnik.

Midőn egyszer Appelléstől azt kérdezték: mit fest? — így szólt: az örökkévalóságot. Halhatatlan lelkét örököltette meg festményén.

Azaz örökvalóságért eped az ember lelke. Ez ad szárnyakat, hogy fölemelkedjen Istenéhez; ez sarkalja az embert, hogy munkálja a jót; kövesse az igazságot, hogy aztán, ha bezárul a földi élet kapuja, tiszta lélekkel adhasson számot a jó niennyi atyának azokról a tettekről, amelyek földi életét irányították.

Olvastam, hogy rajongásig szeretett főherczegünknek fia, az élet tavaszán elhunyt László főherczeg, az igazi keresztény ifjakkal e valószínű mintaképe, következő szavakkal hunyta örök álmra szemeit: Édes Jézuskám! A te szeretetteddel telik el szívem, vigy el engem te az örökölt Istenéhez, az en legjobb atyámhoz.

Istenem! mily nyugodt lehet annak halála, aki oly gondolatokkal térhet vissza az alkotója kebelére. Aki mert jó volt, nem fél a haláltól, szölv a költővel: „Bizton tekintem mély sirom éjjelét. Zordon! de oh nem! Nem lehet az gonosz. Ott is elhunyt csontjaimat Isten bölcs kezei takarják.”

Flórián Mariska, Szabó Juliska; dr Göllner Béláné, Homolay Lajosné, Persián Jánosné; Mántó Miklósné, Ferenczy Györgyné, Péterffy Istvánné, Mántó Irén; Barcsay Károlyné, Szeidel Zsuzsanna, Finkler Irén, Szabó Teréz; Blajer Balázsné, Janó Ferenczné, Dézsi Ilona, Daróczi Erzsike; Flórián Gergelyné, Reichert Vilmosné, Reichert Adél, Dürr Eliz; Kassay Endréné, Paschek Viktorné, Lukácsffy Teréz, Burnáz Mariska; Voith Geróné, dr Vá-lentsik Ferenczné, Szabó Gáborné; Mihály Jánosné, Spaller Józsefné, Daróczi Juliska, Bálinth Veronika; Tamás Péterné elnöknő pedig a pénz-tár gondos kezelésével minden estélyen helyt állott. Ezeknek, valamint a lelkes szereplőknek — a szegények imájára — az ég Ura fogja megadni ez el nem muló jutalmat. Még többen akartak rendezni, mivel azonban kifogytunk a meghatározott időből, azért jövőre tartották fel jóakaratu buzgalmunkat. — Az elnökség nevében: S i p o s Károly, a »Szent-Antal felolvasó-estélyek igazgatója.

Epítésünk Székelyudvarhelyen templomát! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönete mellett nyugtázza. Br. Petrichevich-Horváth Kálmán 50 K. A 264 sz. gyűjtőben: Sebesi Ákos kir. közjegyző 6 K. A dr Gál Kelemen 115 sz. gyűjtőben: dr Gál Kelemen 3 K, Pap Domokos, Pálfi Márton, Demeter Dezső, Holló Károly, Major Sándor, Gálfi Lőrincz, Nagy Gyula 2—2 K, Balázs András, N. N. 1 K, Unitárius theológusok 4 K, együtt 23 K. A 110 sz. gyűjtőben: Szentiványi Gyula 10 K. A 398 sz. gyűjtőben: Zakariás János 1 K. A Kozma Domokos 414 sz. gyűjtőben: Barcsay Károly, Rösler és Gábor, Fernengel Gyula, Konec Armin, Bíró Sándorné 2—2 K, Kapeza Tamás, Gyertyánffy Gábor, Csató és Kun, Solymossy János, Haab és Heitz, Márk Albert, Galter János, ifj. Galter János, öz. Veigel Ferenczné, Vá-lentsik Józsefné, Barkóczy Albert, Gáspár József, Pávelkáné, Tamás Anna és Jula 1—1 K, Sámson Lajos, N. N., Szakáts József 60—60 f, Sterba Ödön, Dézsy Antal 50—50 f, Hodor Károly, egy más, Virágh, Nagy János, Schlosser, Szorger Ferencz, Szabó György, Szentes Gábor, ifj. Bodrogi György, Szabó Ferencz, Papp Z. István 40—40 f. N. N. 30 f, N. N., N. N., Vá-lentsik és Günther, N. N., P. I., N. N., Jakab Lajos, Benkő Sándor, N. N., Szamai István, Valináné, N. N., Korodi István 20—20 f, együtt 34 K 10 f. A 350 sz. gyűjtőben: Sándor Mózes kir. tanácsos és neje 200 K. E közlemény összege 424 K 10 f. (Folyt. köv.)

Az udvarhelyi unitár. egyházkör e hó 18-án Homoródoklándon rendkívüli közgyűlést tart, melyre a kör tagjait és az érdeklődőket ezuton is meghívja az elnökség. A gyűlés főbb tárgyait a folyó évben tartandó zsinat helyének és költségeinek megállapítása, valamint egy felügyelő gondnok megválasztása képezik.

Különfélék.

— **Időjelzés** a meteorologiai intézet április 11-iki távirati jelentése szerint: Változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

— **M. t. olvasóinkhoz** most, a folyó évi második negyed kezdetén azt a tiszteletteljes kérelmet intézzük, hogy lejárt előfizetésüket megújítani és esetleges hátralékaikat mielőbb kiegyenlíteni kegyeskedjenek, hogy nem kicsinylendő feladatainknak mi is pontosan megfelelhessünk. A „Székely-Udvarhely” hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap, tehát minden héten kétszer karolja föl e székely anyaváros és vármegye közügyeit. Nem riadva vissza semmi áldozattól: hiven, lelkiismeretesen és pártatlanul szolgálja a székely érdekeket. Az a pár korona előfizetési díj, mely egyeseknek amugy sem lehet sok — bőven visszatérül azáltal, hogy legjobb tehetségünk szerint, mindig oly közleményeket kívánunk hozni, melyek lapunk hivatáskörébe tartoznak s a közérdeket előmozdítani hivatottak. A székelység ügyeivel állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk elöhaladása, boldogulása nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű magyar nemzeti érdek is. Legyen szabad tehát m. t. olvasóink és önzetlenül támogató munkatársaink eddig tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk, hogy elvállalt kötelezettségeinknek — lehetőleg — még fokozottabb mértékben megfelelhessünk. A „Székely-Udvarhely” előfizetési árai lapunk homlokán olvashatók. Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a 10489. sz. m. kir. postatakarékpénztári befizetési lap használható.

— **M. t. olvasóink- és munkatársainknak** boldog husvétii ünneplést kívánunk.

— **Adományok a múzeumnak.** Az udvarhely-vármegyei múzeum-egyesület nevében köszönetet mondok e helyen az alapítandó múzeum gyűjteményének gyarapítására befolyt következő ajándékok adományozóinak. 1. 5 drb ezüstpénz, 31 drb réz és bronzpénz, két régi könyv s egy 1848-iki nyomtatvány. Bartók István ajándéka. 2. 1 drb svájci pénz. Reif János budapesti főmérnök ajándéka. 3. 1 drb régi osztrák rézpénz. Korodi István iskolaszolga ajándéka. 4. 3 drb ezüstpénz, 5 drb réz- és bronzpénz. Bálint József főgymnasiunai tanuló ajándéka. Csehely Adolf, múzeumi igazgató.

— **Dr Tamás Bálint.** T a m á s József orosz-hegyi róm. kath. tanítót nagy öröm érte. Nagyreményű és szép tehetségű fiát: Tamás Bálintot folyó hó 4-én a kolozvári Ferencz József tudomány egyetemen juris doctorrá avatták. Öszintén osztozunk Tamás József tanító örömeiben s szívünkben ohajtjuk, hogy mostani öröme állandó maradjon!

— **Megbizás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a székelykeresztúri állami tanítóképző intézethez, a Barabás Endre segédtanárnak Kolozsvárra történt áthelyezésevel megüresedett helyre: É b e r Rezső budapesti tanítóképző intézeti tanári tanfolyamot végzett okleveles polgári iskolai tanítót bizta meg.

— **Színházi műsor.** Micsey F. György szin-társulata m a (husvét első napján) kezdi meg előadásainak sorozatát Fényes Samu dr: „Bacsányi” cz. 3 felvonásos színművével. H o l n a p (hétfőn) két előadás lesz. Délután három és fél óraker-nép- és gyermekelőadás félhelyárrakkal: „Tündérszép Ilona,” Feld Mátyás 5 felv. tündéregéje; este fél nyolcz óraker Géczy István 3 felvonásos kitűnő népszínműve: „Leszámolás”; k e d d e n (e hó 14-én) Molnár Ferencz 3 felvonásos bohózata: „A doktor ur”; szerdán (15-én) az operetteszemélyzet s különösen az énekesek bemutatása céljából: „Lotty ezredesei”, új operette fényes kiállításban. — Itt említjük meg, hogy kulturális célokra mindig áldozatkész közönségünk — mint az eddigi jelekből látható — bizonyára jelenleg is méltó pártolásban fogja részesíteni Micsey előkelő szin-társulatát, annál is inkább, mivel ez az utolsó szezón, melyben korrekt és a magyar színművészetnek mindig becsületet szerző társulatával körünkben működik. Gulyás Menyhért a mult szezónban is állandó kedvence volt közönségünknek, mint kiváló színjátész s nagy a reményünk, hogy a művezető-rendezői szerepet is méltó hivatottsággal fogja betölteni.

— **A római nemzetközi gazdakongresszuson,** mely ma (husvét első napján) veszi kezdetét, a magyar gazdákat az O. M. G. E. több igen tekintélyes tagja fogja képviselni s ezek között vármegyénkbeli U g r o n Zoltán fiatalfi földbirtokos utazott el a társasággal csütörtökön este Budapestre. Magát az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet Desseffy Aurél gróf képviseli.

— **Új vasút vármegyénkben.** A kereskedelem-ügyi miniszter Teleki Adám gróf marosújvári nagybirtokosnak az államvasutak Homoród állomásától Mirkvásár—Zombor—Homoródújfalú—Homoródkarácsonfalva—Homoródoklánd—Homoródmás községek érintésével Homoródlővéitéig vezetendő helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Angliának híres pázsit-területei** valóban igen szépek; ámde azok sem szebbek, mint Budapest setateleinek pázsitrészeit és a Margitsziget disz-gyepterületei. Ugyan ki ne gyönyörködött volna már ezekben? Egy év hiányzik csupán és akkor harmincz éve lesz, hogy ezen remek pázsitokhoz a fűmagot M a u t h n e r Ö d ö n cs. és kir. udvari magkereskedése Budapestre szállítja. Máltán lett oly nagy hire már e fűmagnak, hogy nemcsak a monarchia minden nagyobb parkja részére szállítja az említett cég ezt a fűmagot, hanem Német-, Francia- és Oroszországból is érkeznek tömeges rendelések. Most midőn a pázsitfűmag vetésének ideje elérkezett, jó tanácsot vélünk adni, midőn azoknak, — kik hasonló gyönyörű, üde zöld pázsitot akarnak létesíteni, — azt tanácsoljuk, hogy szerezzék be M a u t h n e r t ő l vagy a »setatéri» vagy a »margitszigeti» fűmagkeveréket.

— **A népoktatás akadályai.** A tankötelezettség végrehajtásának egyik nagy akadályai a nép szegénysége és az a körülmény, hogy az iskolától távolálló gyermekek, akiket szülők déli elé-séggel el nem láthatnak, ezen okból az iskolát nem látogathatják, vagy a mennyiben látogatják

is, a gyenge táplálkozás miatt testileg-lelkileg el-ernyednek és az oktatási munka reájuk nézve kárba vesz. Ezen bajon segitendő Wlassics Gyula miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben fölhívja a tanfelügyelőket, hogy hassanak oda, hogy az állami és községi iskolákban társadalmi uton gondoskodjanak a gyermekek felruházásáról és déli étkezéséről. Felhívja a miniszter a tanfelügyelőket, hogy eljárásuk eredményéről jelentést tegyenek.

— **A hadarásról.** A beszédhibák között kétségkívül a leggyakoribb a hadarás, a melyről dr Sarbó Arthur a Jó Egészség folyóiratban a következőket írja: A hadarás oka abban van, hogy az illetők beszédszerveikkel nem tudják követni gondolataikat, sietnek azokat kifejezésre juttatni, beszédszervük nem lévén elég gyakorlott, azokkal nem tud lépést tartani. Többnyire gyermekeknél fordul elő, ritkábban felnőtteknél és különösen olyanoknál, akiknek gondolkodásuk nem fegyelmezett. Ha a hadaró lassu beszédre vagy olvasásra kényszeríti magát, megszűnik hadarni. Tehát a leszoktatás módja is abban fog állani, hogy lassu, ütemszerű beszédhez és olvasáshoz szoktatjuk az illetőt. Ezenkívül ugyanazon légzési és szótagolási gyakorlatokat végeztetjük vele, mint ahogy azt a dadogás gyógyításánál megismertük. Ezáltal azt igyekeznünk elérni, hogy a hadaró beszédszervei felett megtanuljon uralkodni, e mellett folytonosan figyelmeztetjük őt, hogy mielőtt beszélne, rendezze gondolatait, legyen tisztában azzal, mit, hogyan akar mondani, ne türelmetlenkedjék. Ily módon rövid idő alatt leszoktatható a hadarás.

— **Micsey székesfehérvári igazgató.** Székesfehérvár szab. kir. város szinügyi bizottsága e hó 9-én tartott gyűlésében Micsey F. Györgyöt, az erdélyrészi I. szinikerület jelenlegi igazgatóját egyhangulag szinigazgatójának választotta.

— **Az udvarhelyi ref. templomban** a husvétii istentiszteletek sorrendje a következő: 10 óraker urvacsoraosztás a nagyközönségnek, mely alkalommal predikál Vajda Ferencz rendes lelkész, agendát mond Osváth Lajos s. lelkész. Délután fél 3 óraker Biblia magyarázat. Tartja Osváth Lajos. Hétfőn d. e. predikál Vajda Ferencz, d. u. Osváth Lajos. Kedden, a délelőtti és délutáni istentiszteletet Osváth Lajos s. lelkész végzi.

— **Az iskola a szeszélvezet ellen.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter legközelebbi rendeletet fog kiadni, melyben utasítja minden foku iskoláknak igazgatóit, hogy az olvasókönyv, az egészségtan, az embertan, a tanítóképző-intézetekben pedig a neveléstan tanítása fonalán világozsítsák föl, oktassák ki a tanuló ifjúságot a szesznek az emberi szervezetre gyakorolt gyilkos hatásáról. A miniszter egyidejűleg figyelmezteti a tankönyvírókat, hogy a rendelet kibocsátása után megjelenő iskolai olvasókönyvet, egészségtant, embertant és neveléstant iskolai használatra engedélyezni nem fog, ha a szeszélvezet ellen való mozgalmat egy olvasmányval szolgál ni nem fogják, vagy az alkoholizmus káros voltát erkölcsi, anyagi, egészségügyi és közzgazdasági tekintetben, a növendékek szellemi fejlettségének fokához mérten és az illető osztály tantervéhez alkalmazkodva, kellőképpen meg nem világítják. A rendelet egyaránt szól a fiu- és a leányiskolákra; tehát a legmesszebb menő harczot jelenti a szeszélvezet ellen az egész vonalon: az elemi iskolától kezdve fel az egyetemig.

— **Csodás eredmények** nevezhetők a gyógyítás terén azon sikerek, melyeket a csuz és köszvényes betegek érnek el a hirneves Zoltán-féle kenőccsel. Oly betegek, kik évek óta különböző szereket és gyógyfürdőket eredménytelenül használtak és kísérleteket tettek a csodásnak nevezhető szerrel, meggyőződtek arról, hogy a Zoltán-féle kenőcs csuz és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Városunk lakosai közül is már sokan dicsekedhetnek azzal, hogy e szer adta vissza nem remélt egészségüket, megleghangu levelekben mondott köszönetet e szer készítője Zoltán Béla budapesti gyógyszerésznek, kinél mint egyedüli készítőnél kapható. Üvegenként 2 korona.

— **Népvándorlási sírokrá** találtak Marosszentannán egy ujonnan nyitott homokbánya területén. Az eddig talált tárgyakból Petelei István író tulajdonában van négy darab, különböző alakú ép cserép-edény, egy kétélű kardpenge és egy kés. A Nemzeti Múzeum részére most küldött föl delichocephal koponya és egy urna. Az Erdélyi Múzeum amint értesült, a sir feltárásokról, azonnal kiküldötte egyik tisztviselőjét, ki ma

már a sirmezőt megszemlélte és a további feltárások iránt teszi meg a szükséges lépéseket. Petelei István a tulajdonában levő értékes leleteket az Erdélyi Múzeum birtokába bocsátotta át. Az előzetes vizsgálat nyomán bizonyosan lehet e helyen 2—300 sírra számítani, melyek a magyarok bejövetele előtti népvándorlasi korból valók. E sírok azért is fontosak a tudomány szempontjából, mert Erdély területén a népvándorlásra vonatkozó emlékek nagyon ritkák.

— **Hölgyeim!** Legmodernebb és legkedveltebb szépitőszert az egész világon elterjedt Földes-féle Margit-crémé. Teljesen ártalmatlan zsírmintes arczenőcs. Meglepő csodás hatása, szeplőt, májfoltot, pattanást és az arc minden nemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat, redőket kisimítja és az arcnak finom, fiatal színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerésztárban.

— **Pályázat külföldi tanulmányuti ösztöndíjra.** A m. kir. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a pesti magyar kereskedelmi bank által alapított 30000 koronás külföldi tanulmányuttra szánt ösztöndíj 4 és fél százalékos kamatját vagyis összesen 1350 koronát egy kiváló eredménnyel végzett keresk. akadémiái vagy felső keresk. akadémiái tanulónak adja ki. Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly ifjak, kik valamely hazai kereskedelmi akadémiát vagy felső kereskedelmi iskolát kiváló sikerrel végeztek, mely körülmény iskolai végbizonyítvánnyal is igazolandó. A folyamodványokban megjelölendő speciális ismeret, melynek elsajátítása vagy tovább tanulmányozása végett az illető e tanulmányutat megtenni szándékozik. Felemlítendőek folyamodónak esetleges szakmunkálatai az illető ismeretkörben, valamint a nyelvismeretek és a tervezett tanulmányut programja és időtartama. Végül megemlítendő a folyamodványban, hogy folyamodó miként véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányut befejeztével itthon értékesíthetni. Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó, vagy elsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti, vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozhatik s ezt igazolni képes, valamint kellő nyelvismerettel is bír, az ösztöndíj odaítélésénél előnyben fog részesítenet. A pályanyertes a tanulmányutról a m. kir. kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz jelentést tennitartozik. — A fentiek értelmében szerkesztett és a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz címzett, szabályszerűen bélyegelt folyamodványok a Háromszék-, Csik-, Udvarhely- és Marostordavármegyében illetékes pályázók által f. évi július hó végéig a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. Később érkezettek nem vétetnek figyelembe. A fentiek figyelembevételével szerkesztendő szabályszerűen bélyegelt folyamodványok a keresk. m. kir. miniszter urhoz címezve a Csik-, Háromszék-, Udvarhely- és Marostordavármegyében illetékes ifjak által f. évi május 30-áig a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához adandók be. Később érkezettek nem vétetnek figyelembe.

— **Ausztriában az osztrák börtörvény e hó 10-én lépett életbe s ennek 4. §-a e naptól kezdve megtiltja a határidő-üzleteket úgy a börtörvény magán, valamint azonkívül is. A tilalom megszegése polgári és büntetőjogi következményekkel jár. Azt hisszük, hogy ennek eredményei és hatásai nálunk is mielőbb hasonló törvényt fognak szülni.**

— **Répati borviz főraktára.** Városunkban az oly keresett és becses tulajdonsággal bíró »Répati« borviz főraktárát Haab és Heitz, valamint Gál János utóda előkelő kereskedőink vetették át. Erre nézve bővebb értesítés a »Szekely-Udvarhely« hirdetési rovatában nyerhető.

— **A juhtenyésztés multja, jelene és jövő iránya.** Az O. M. G. E. hivatalos közlönyében, a »Köztelek«-ben: »Magyarország juhtenyésztésének multja, jelene és a jövőben követendő irányáról« című 6—7 nyomtatott ivre terjedő műre pályázatot hirdet. Határidő 1903. szeptember 30-ika.

— **A tavaszi állatvizsgálatot** Licht Gyula udvarhely járási m. kir. állatorvos a következő sor és időrendben folytatja: április 15-én d. e. 8 órakor Betlenfalva, 11 órakor Fenyéd, d. u. 3 órakor Küküllő-Keményfalva; 16-án d. e. 9 órakor Zetelaka; 17-én d. e. 9 órakor Oroszhegy varság tisztása; 22-én d. e. 9 órakor Márafalva, d. u. 1 órakor K.-Oláhfalva; 23-án d. e. 9 órakor Sz.-Oláhfalva.

— **A Horgony Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkóránál, minő a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f, 1 K 40 f és 2 K árban a legtöbb gyógyszerésztárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« védjegyre figyelni kell.

Közigazdaság.

Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesülettől. Sz. 140—1903. Meghívó. Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület választmánya folyó hó 14-én d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, a melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. Intézkedés a szüzgulya tárgyába. 2. Folyó ügyek. Székelyudvarhelyt, 1903. április 2-án. Az elnökség.

M. kir. földmivelésügyi minisztertől. 30200. III/2. 1903. sz.

Utmutatás

a baromfi koleráról (baromfi-typhoid) és az ellene való védekezés szabályairól.

I. A betegség jellege és elterjedése.

A baromfi kolera igen könnyen áterjedő ragadós betegség, amely a házi szárnyasokra, nevezetesen gyöngytyukokra, libákra és kacsákra veszélyes és csaknem kivétel nélkül elhullással végződik. Az egészséges baromfi-állományok befertőzése leggyakrabban az ujonnan beállított beteg baromfiival történik. Ezenkívül terjedhet ez a betegség az ugyanezen betegségben elhullott baromfi, valamint az élő vagy leölt beteg tyukok, libák, kacsák stb. ürületei, továbbá zsigerei, vere, tollai, nemkülönböztetve tojásai és egyéb hulladékaik által. Egészséges baromfi befertőzése bekövetkezik akkor is, ha az olyan utakon, legelőkön, patakokban vagy pocsolyákban megfordul, amelyeket beteg szárnyasok előzőleg használtak.

II. A baromfi kolera ismertető jelei.

A baromfi-állomány befertőzését mindenek előtt a hirtelen bekövetkező elhullások mutatják. Libák, tyukok és kacsák stb. nem ritkán anélkül is elhullanak, hogy rajtuk feltűnőbb betegedési tüneteket lehetett volna észlelni. Alapos vizsgálat során azonban az első elhullási esetek bekövetkezésénél észrevehető, hogy néhány állat bágyadt és szomorú, tollazatukat felborzolva és szárnyaikat lelógatva tartják, nagy szomjúságot mutatnak, nem ritkán hánynak és bűzös hasmenésben szenvednek. Ürületeik eleinte pépes és fehéréssárga, később nyálkás, vízenyös és zöld.

III. Védekezés a betegség fellépése ellen.

A baromfi-kolera behurcolásának a következő elővigyázati szabályok alkalmazásával lehet elejét venni:

- az idegen, főleg a külföldről behozott szárnyasok hozzászerezésének megelőzésével,
- a háztartásban leölésre kerülő idegen baromfi hulladékaiknak a fertőzést kizáró módon való eltávolításával,
- a baromfiak távoltartásával olyan utaktól, legelőktől, patakoktól stb., amelyeket idegen baromfiak használnak,
- baromfi-kereskedőknek az udvaroktól való távoltartásával.

Ha idegen baromfi beszerzése (pl. tenyésztési célra) el nem kerülhet, tanácsos azt 6—8 napon át elkülönített helyen elzárva tartani és a régi állomány közé csakis akkor bocsátani, ha a jelzett idő alatt semminemű betegedési tünetek nem mutatkoztak. Ez az elővigyázat annál is inkább ajánlatos, mert már a netán befertő-

zott állatok egyideig még egészségeseknek mutatkozhatnak.

Elővigyázati intézkedés gyanánt figyelembe jöhet még a védőoltás is.

IV. Intézkedések a baromfi-kolera kitörése alkalmával.

A megbetegedett baromfinak gyógyszerekkel való kezelése rendszerint eredménytelen és ez okból nem ajánlatos. Sokkal czélsezerűbb a megbetegedett állatokat azonnal leölni és a fertőzést kizáró módon eltávolítani, mert gyógyulások csak egyes ritka esetben áll be.

Az egészségesnek látszó állatokat a betegektől és a beteggyanusoktól okvetlenül azonnal el kell különíteni és külön helyiségekben elhelyezni. Az egészséges baromfi részére olyan etető és itató edényeket kell használatra adni, amelyeket a beteg állatok nem használtak.

Az elhullott és a leölt beteg baromfit minden részével (a tollakkal is) együtt — amennyiben az a fertőzést biztosan kizáró módon technikai (Kafildesinfektorban) feldolgozás útján nem értékesíthető — el kell égetni, vagy pedig a dögtéren oly mélyen elásni, hogy a sűrű oltott messzszel leöntendő baromfi-hullákat legalább egy méter magas földréteg takarja. Nagyon veszélyes a baromfi-hullák eltakarítására a trágyagödöröket vagy trágyadombokat használni, mert a baromfi-vész fertőző anyaga a trágyában hosszabb ideig megtartja a fertőző képességét, minek folytán a betegség újabb kitörésére nyújthat alkalmat.

Ha a fertőzött udvarban az összes baromfi elhullott vagy leöletett (s ez a legajánlatosabb eljárás) avagy ha az utolsó elhullási, leölési vagy gyógyulási eset óta nyolcz nap letelt, mindazon helyiségeket, amelyekben a beteg baromfi elhelyezve volt, továbbá — amennyire csak lehetséges — mindazokat a tárgyakat is, amelyekkel a beteg baromfi érintkezésben volt, a fertőző anyagtól alaposan meg kell tisztítani.

Erre a célra legalkalmasabb a következő eljárás:

- az ürületek, az eleségmaradványok és az összesöpört szemet elégetendő, vagy pedig oly módon mint a vészben elhullott baromfi elásandó (lásd a IV. pont harmadik bekezdését.)
- a padló, az ajtók, a falak, az üllörudak, az etető és itatóedények forró szódaluggal (3 kilogramm mosószóda 100 liter vízre) alaposan megtisztítandók; rossz állapotban lévő és csekély értékű fatárgyakat legezelszerűen elégetni.

A föld és homoktalaj, amennyiben lehetséges, legalább 10 centiméter mélyen kiásandó és a kiásott talaj épüget mint az ürületek és a szemét (az előző a) bekezdés szerint) a fertőzést kizáró módon eltávolítandó

Az usztatómedenczék, a víz kibocsátása után alaposan kitisztítandók;

c) a kitisztított ólak jól kiszellőztetendők s ezek után

d) a padló, a falak, az ajtók stb. mésztejjel (5 kilogramm oltatlan mész 100 liter vízre) bemeszelendők.

Szerkesztői üzenetek.

D. J. Sarkad. Szives előfizetését lapunkra, — saját szavait mondva — „a távol élő szekelyek várva-várt hírmondójára“ köszönettel vettük. A küldött összeg folyó évi szeptember végeig szól. Sokszoros üdvözlét „Szekelyország“-ból!

Nyilt-tér*

— Rövid használat után nélkülözhetlen. —
— Igen alkalmas utazásoknál. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án.

Sarg's **Kalodont**

nélkülözhetlen

fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátríthatók el ezáltal. Ennek legkisebbnek bizonyul a „KALODONT“, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kiegészíti.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

— A faiskolakezelők és gyümölcsfa-tulajdonosok szíves figyelmébe ajánlom kitűnő és több oldalról elismeréssel fogadott folyékony faviaszomat negyed-, fel- és egykilós adagokban 40, 80 és 1 K 60 filléres árral. Solymossy János gyógyszerész Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca.)

Emeltes lakás azonnal, vagy Szent-György napra kiadó. Áll 2 szoba s konyha és hozzávalókból. Ha a konyha földszinti lehet: úgy 3 szoba s konyhából is állhat. Főpíaczterén. — Raktárnak: egy földszinti szoba: Hármás pincze helyiség, nagy, száraz, világos szellős pinczék. Kereskedőknek, gabonarakárnak alkalmasok! Önálló lakás, külön udvarral, kerttel — esetleg konyhakertszetnek igen alkalmas — egy és egy negyed holdnyi kerttel, mesterséges öntözésre könnyen berendezhető fekvéssel, kuttal az udvaron, kitűnő vízzel — 3 szoba, konyha, kamara, egy igen nagy, műhelynek alkalmas, száraz és egy kisebb pinczével, pitvarral, alatta földi kamara, sütőház, istálló, szekérszinek, sertés-ól, tyúk-ól stb-vel felszerelve, azonnal 3—6 évre hasznosbérbe adó. Értekezhetni KONCZ ÁRMIN gyógyszerésszel Székelyudvarhelyt, a gyógytár melleti irodában bármikor.

Biztos jövedelmű tőke befektetés! Eladó — másnemű vállalatban befektetés miatt — 50 darab „Oláh-falu-homorómenti takarékpénztári” részvény, darabonként 115 koronáért; ezen vételárnak megjövődemezi évenként 12-9 százalékat. 20 darab „Siculia” szénsavgyári részvény, valamint: 35 darab „Küküllői takarékpénztári” részvény a névleges 100 koronás árban. Bővebb felvilágosítást e lapok kiadóhivatala által „Biztos jövedelmű tőke-befektetés” czim alatt nyerhetni.

Legfinomabb cukrász-sütemények Ernszt György cukrászatában Székely-Udvarhelyt (Főter, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

MELEG SÓSFÜRDŐ!
Minden' nap

a Gergely Ferencz sósfürdőjén meleg fürdő kapható A fürdőszobák és az ezek előtt levő folyosó szükség szerint fűtve van. Egy kádfürdő ruhával 45 kr

Eladó ház. Solymossy-utca 30. számú kő- és téglából épült ház, 244 □-öl telekkel, 14 évi lefizetésre eladó. Felvilágosítás nyerhető a helyszínen.

Eladó bor. Saját termésű királyhalmi (Csongrádvármegye) homoki fehér asztali, vörös és Siller ó-boraim kisebb és nagyobb mennyiségben kaphatók. Értekezhető alólírott szőlőbirtokosnál Gyulán, Békésmegye.

Rombay Zsigmond,
királyhalmi szőlőbirtokos.

Ne vegyen
CZIMBALMOT vagy HARMONIUMOT

REMÉNYI MIHÁLY mű-hangszerész — legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király utca 44/I szám.

Sz. 4385 — 902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Albina nagyszebeni takaré és hitelintézet végrehajtónak Bartok Karolina Horváth Istvánné végrehajtást szenvedő elleni 197 K 28 f tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbíró területén levő székelykereszturi 1169 sz. tjkvben foglalt fekvő a 417⁸/₁, 417⁸/₂, és 417⁸/₃ hr. sz. ingatlanra 3688 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi május hó 5-ik napján d. e. 9 órakor alulirt tkvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis kézpénzben, vagy az 1881: LX. t.cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban letenni, avagy az 1881: LX. t-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1902. évi november hó 27-ik napján.

VERESS, kir. albiró.

„Nincs többé tyukszem!”

Ha tyukszemétől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-féle

„VIKTÓRIA” tyukszem — — — — — kenőccsel,

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemet is eltávolítja — Ára tégelyenként 1 korona 30 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

DENZINGER ADÁM Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Sz. 5555 — 902. tkvi.

Ujabb árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszebeni takaré és hitelintézet végrehajtónak Tamási Péter oláh-hidegkuti l. végrehajtást szenvedő elleni 389 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a marosvásárhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. bíróság területén lévő, az oláh-hidegkuti 22. sz tjkvben A 1—19 rendszám alatt 64, 65, 66, 173/1, 202, 229, 257/1, 276/2, 530/2, 662/2, 649/2, 789/1, 826/2, 865/1, 919/2, 920, 921, 939/1, 948/2, 959/1, 975/2, 1127 és 1175/1 hr. szám alatt foglalt ingatlanokra 757 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árveréssel özv. Tamási Jánosnének C/2 alatt bejegyzett haszonélvezeti joga nem tekintetik, a mennyiben azonban az ingatlanok vételára a haszonélvezeti jog fentartása mellett 3400 koronát meg nem ütne, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlanok a kitűzött határnapon a haszonélvezeti jog fentartása nélkül árverés alá bocsátatnak 1903. évi április hó 20. napjának d. e. 9 órakor Oláh-Hidegkut községhezánál megtartandó nyilvános újabb árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis kézpénzben, vagy az 1881: LX. t-cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Székelykeresztur, 1902. december 29-én.

VERESS, kir. albiró.

STANDARD

életbiztosító-társaság Edingburghban, Angolhon. — Alapított 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. (Standard palota.)

Évi bevétel	32,000,000 K.
Kiutalt nyereségrészek ..	170,000,000 „
Vagyon	260,000,000 „
Halálesetek folytán kifizetve	520,000,000 „

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előle megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru-biztosítás népfölkelők részére. Díjtáblázatok kíváncsra küldetnek. Bővebb felvilágosítás a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca) nyerhető.

Üzlet áthelyezés!

A n. é. közönséggel van szerencsém tudatni, hogy 8 év óta jó hírnévnek örvendő

műasztalos üzletemet

1903. május hó 1-től Székelyudvarhelyre, Árpád-utca 25. szám alá teszem át.

Előállítok minden stílusú műbutor remekket honi vagy külföldi fanemekből, hálószobák, ebédlők, irodák, üzletek stb. berendezését a legegyszerűbbtől a legszebb műkivitelig s minden e szakba vágó munkákat.

Kérve a n. é. közönséget, hogy esetleges szükségleteit az üzlet megnyitásáig számomra tartsa fenn.

Magamat a n. é. közönség nemes pártfogásába ajánlva, illő tisztelettel:

Vizy Floris

műasztalos,
Gyergyószentmiklóson.

Rum, cognac, silvorum,

likörök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozíciókkal házilag egy nyolecad, sőt egy negyed részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. — Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve. Baros Gábor Budapest, VII. Dohány-utca 1. sz. ... Esszenciák és kompozíciók gyára. ...

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvény, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak eredeti tüvegéket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” özejjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,

csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Eredeti friss töltésben és csomagolásban kapható: Nagysolymosi KONCZ ÁRMIN gyógyszerárban Székelyudvarhelyt.

Sz 691—1903. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtónak Gábor Sándor és Gábor Lajos sándorfalvi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 200 K tőke, ennek 1901. évi április hó 30-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, 6 K 20 f óvási, $\frac{1}{3}$ százalékos váltó díj, 24 K 20 f per és 44 K 3 f végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 32 K 30 f és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi LX. t.-cz. 44. §. alapján és 146., 156. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, oklándi kir. járásbírósa területén fekvő, a sándorfalvi 28, 39, 41, 111 és 112 sz. tjkönyvekben felvett egész ingatlanokra és pedig a sándorfalvi 28 sz. tjkvben A + 395, 396 hr. sz. kaszálóra 30 K, 430 hr. sz. szántóra 25 K, 471 hr. sz. legelőre 20 K, 495 hr. sz. legelőre 2 K, 488 hr. sz. kaszálóra 5 K, 969 hr. sz. kaszálóra 4 K, 1017 hr. sz. kaszálóra 10 K, 92, 93/1 hr. sz. faház, kertre 420 K; a sándorfalvi 39 sz. tjkvben A + 127/1, 128/1 hr. sz. szántóra 23 K, 153/1, 154/1 hr. sz. legelőre 20 K, 180/1 hr. sz. szántóra 16 K, 221/2 hr. sz. szántóra 14 K, 388/1 hr. sz. szántóra 10 K, 583/2 hr. sz. szántóra 6 K, 632/2, 660/2 hr. sz. kaszálóra 10 K, 721/1 hr. sz. szántóra 3 K, 749/1 hr. sz. szántóra 16 K, 751/2 hr. sz. szántóra 5 K, 804 hr. sz. kaszálóra 5 K, 809/1 hr. sz. szántóra 3 K, 1087/2 hr. sz. szántóra 5 K, 1103 hr. sz. kaszálóra 10 K; a sándorfalvi 41 sz. tjkvben A + 178/2 hr. sz. szántóra 7 K, 230 és 233/2 hr. sz. erdő és szántóra 6 K, 375/1 hr. sz. erdőre 5 K, 387/3. hr. sz. sz. szántóra 5 korona, 570 hr. sz. szántóra 4 K, 638/3 hr. sz. szántóra 6 K, 663/3, 698/1 hr. sz. szántóra 6 K, 846 hr. sz. kaszálóra 9 K, 928/1 hr. sz. kaszálóra 15 K, 928/6 hr. sz. kaszálóra 15 K, 944/2 hr. sz. szántóra 7 K; a sándorfalvi 111 sz. tjkvben A + 197 hr. sz. kaszálóra 2 K, 222 hr. sz. kaszálóra 15 K, 331 hr. sz. kaszálóra 3 K, 389 hr. sz. kaszálóra 3 K, 551 hr. sz. kaszálóra 3 K, 1172 hr. sz. kaszálóra 6 K, a 112 sz. tjkvben 792, 793 hr. sz. szántó és kaszálóra 16 K kikiáltási árban az összes tjkvekben bekebelezett haszonélvezeti jogok érintetlen hagyásával elrendeltetik.

A sándorfalvi 47 sz. tjkvben felvett ingatlanok már korábban elárvereztettek.

1. Az árverés megtartására határnapul 1903. június hó 6-ik napjának délelőtti 9 órája Sándorfalva községéhez kitűzetik.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt i. m. rendelet 8. §. ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától 30, a másodikat 60 és harmadikat 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítva az 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. december hóban kelt 39425 i. m. sz. rendeletben előírt módon a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalhoz befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

A kir. járásbírósa, mint tlkvi hatóságtól.

Oklándon, 1903. márczius 12-én.

GIDÓFALVY,
kir. aljbíró.

Sám 2141—903. tlkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter ur 1903. év január hó 21-én 1482—903. I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Felső-Sófalva község tlkveiben fölvetett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz. az 1889. évi XXVIII. és 1891. évi XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tlkvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1903. év május hó 4-én fog kezdődni.

Ennélfogva fölhívtnak:

1. mindazok, akik a tlkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tlkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tlkvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 3., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal fogait a kiküldött előtt igazolják, avagy odahasánnak, hogy az átruházó tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el s a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől is elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhelyt, 1903. évi márczius 16-án.

MIHÁLY JÁNOS,

kir. tszéki egyes bíró.

Jorgó János

órás, gyári raktár: Bécs,
III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzéket ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

— Órajavítási műhely. — Mindennemű

zsebóra új rugóbehelyezése 40 kr. Minden vásárolt, vagy javított óráért kezességet vállalok. — Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapációra, nickeltokban 36 órai járással 2 frt 30 kr. 8039 sz. valódi ezüst páncélláncz 15 gr. 1 frt. 7858 sz. ezüst remontoir, duplafedelű 5 frt. 7989 sz. Ingaóra ütőművel, 2 súlylyal 11 frt 50 kr. 7929 sz. Jó ébresztő óra 1 frt 20 kr. Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B. pontosan figyelni.

Székely borkereskedés

részvénytársaság

Székelykeresztúron

tiszta, finom zamatu

BOROKAT

árusít *jutányos árakban*. A közönség saját érdekét védi meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai:

Asztali	1901. évi	40 fillér
Asztali (szénaverési)	1901. „	48 „
Finom asztali	1895. „	52 „
Pecsenye	1892. „	56 „
Schiller (piros)	1896. „	52 „
Ráczürmös	—	56 „
Rózsamáli	1896. „	64 „
Rizling I.	1890. „	90 „
Rzling II.	1896. „	72 „
Lieányka	1890. „	120 „

Életrevalóság, becsületbeli dolog megbecsülni, pártolni a nagyközönség érdekét szolgáló intézményeket. éhletetlenség, gyámoltalanság ellenkezőt cselekedni.

SCHOTTOLA ERNŐ

Budapest, VI Andrassy-ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sportezikkekben. — Szagmentesen záró szoba-klosettek. — Hygienikus köpő-edények. — Korecsolyák és jégpatkók. — Thermophor: Testmelegítő, mely tűz nélkül a meleget 3—6 órán át tartja. — Betegtoló kocsik minden áron.

Minden osztályról külön árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

2. és 3. vasúti ekek és minden egyéb gazdasági gépek

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek továbbá járgány-cséplőgépek, lőharc-cséplők, tisztító-rostok, konkolyozók, kaszálók és aratók. Gépek, szénajutók, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgép, székelykavicsok, répa- és kukorica-morzsológ, daráló, ürtő-malmok, egyetemes acél-alkat.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárakosok
átal a legújabb és legkiválóbb árak mellett ajánlatnak:
Budapest Váci-körút 63. sz.

Baros-féle

Peratin bajusznövesztő

az egyedüli szer, mely által még serdülő ifjak is szép, csinos bajuszt és dús szakált nyernek.

Teljesen ártalmatlan.

1 adag 2 korona 50 fillér és 4 korona.

Egyedüli készítő: BAROS-GÁBOR

Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 1. szám.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Folyó évi apr. 24-től

BETEGH PÁL

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ- ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉSE

NYOMTATVÁNYOK NAGYRAKTÁRA.

KÖNYVNYOMTATÓ

ÉS KÖNYVKÖTŐ INTÉZETE,

„SZEKELY-UDVARHELY”
szerkesztősége és kiadóhivatala

SZEKELYUDVARHELYT.

Udvarhelyvármegye HIVATALOS LAPJA
kiadóhivatala

folyó évi április 24-től

Szekelyudvarhelyt, Kos-
uth-utca 15. sz.
alá (a „Budapest“-szálló
mellé) költözik.

F. évi apr. 24-től

Mindennemű

francia és angol
szövet-ujdonságoktavaszi és nyáriidényre legnagyobb választékban
méterenként 2 frttól 5 frtig.

Hallatlan olcsóság!

Ritkaelőnyös vétel!

5000 vég tavaszi és nyári szövet:
méterje 45 krtól 1 frt 45 krig.

Mosókelme-ujdonság

még soha nem létezett dus választékban 7 csoport-
ban, minden csoport egy külön könyvben.

1. könyv cretonok	19 krtól kezdve
2. „ vászon zefírek	19 „ „
3. „ színes batisztok	24 „ „
4. „ ruhavásznak	45 „ „
5. „ himzett svájci batisztok	20 „ „
6. „ blúz- és jupon-ujdonság	33 „ „
7. „ tiszta gyapjú delen	38 „ „

és fölfebb.

Minták helyben és vidékre ingyen és bérmentve.
Rendelésnél kérem a kívánt mintakönyv számát és
a szövet minőségét megjelölni.

Weiner Mátyás

nőidivat-áruháza

Budapest, VI., Andrassy-ut 3. szám.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der „Rohitsch-Sauerbrunn“-
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen
hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti
a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyó-
gyítja a legrégibb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség
és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyó-
gyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggasztásokat a testben. 5. Szelíden
mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, meg-
szabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvéglyat s az
emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és száj-
rothadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a fel-
bűfögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógy-
hatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak,
megfagyott s megégett tagokra ruh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb.
esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggasztást, közhvényt, fül-fájdalmat
stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hami-
sitástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tölem gyáramból rendelnek eredeti szab. karto-
nokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg
4 korona. Bosznia és Herzegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel
Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és
majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél
utólérhetetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű
mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, to-
vábbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-
evesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.:
üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény,
karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábnak járásközben tör-
tént kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi ki-
sebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag
az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal
együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll, Arra kérek minden-
kit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe
be van-e a fenti védjegyem és czégem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal
Pregradában, égetve.Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve,
sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a
forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és ered-
ménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy
hasonló feldicsért érték- és hatáskülső ügynevezett pótszereket venni,
melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipró-
bált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket
kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készen-
létben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden
jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry Adolf „Orangyal-gyógyszertár“ Pregrada

Rohitsch-Sauerbrunn

mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszerházban, Zágrábban
Mittelbach S. gyógy tárában és Bécsben Hradi L. gyógyiárában.

RÉPÁTI VIZ

hazánk legkitűnőbb ásványvize, ujonnan
érkezett friss tavaszi töltés

HAÁB és HEITZ és GÁL JÁNOS UTÓDA

főraktárában SZEKELYUDVARHELYT

NAGYON MÉRSÉKELT ÁRBAN KAPHATÓ.

Dr Purjesz Zsigmond professzor a következőképpen nyilatkozik:

Bizonyítom, hogy a Répáti-savanyuvizet a nyakharták hurutos bántalmi ellen ismételtén jó sikerrel alkalmaz tam.

Dr Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő:

A K.-Impér Répáti-savanyuviz a jók között is a legjobbak közé tartozik, nemcsak mint élvezeti ital
kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen, stb. stb. Emésztési és vizeleti nehézségeknél, gyomor- és
vesebajoknál, gyulladásos, hólyag- és közhvényes bántalmak ellen stb. stb. fölülmulhatlan.

Kapható továbbá minden előkelőbb vendéglőben.